

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1000 / 5577

Ankara

1 1/2/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulaştırma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 22/11/2004 tarihinde kararlaştırılan "Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

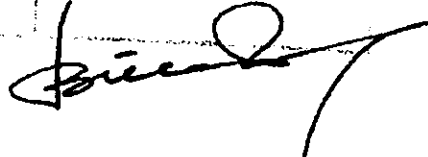
Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki _____ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor, Plan ve Bütçe
Esas Kom.	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Terih	17.12.2004-1/935
E. Md.	E. D. Eski

Not: Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması

GENEL GEREKÇE

20/4/1989 tarihli ve 3539 sayılı Kanun ile katılmamız uygun bulunan ve 26/8/2003 tarihli ve 2003/6109 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 28/4/1989 tarihinden geçerli olmak üzere katılmamız kararlaştırılan "Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme (STCW)" hükümleri anılan tarih itibarıyla iç hukukumuz açısından zorunlu ve bağlayıcı kurallara dönüşmüştür.

Diğer taraftan, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) ile bu örgütün alt komitesi olan ve STCW Sözleşmesinin yürütülmesinden sorumlu bulunan STCW Komitesi, anılan Sözleşmenin uygulanması ve bu uygulamalar hakkında rapor verilmesi bakımından ülkemizde yetkili ve muhatap idare olarak Denizcilik Müsteşarlığını kabul etmektedir.

Adı geçen Sözleşmede 1995 yılında yapılan değişiklikle, referans verilen IMO Model Kurslarında belirlenen ilke ve esaslara uygun olarak, eğitimin belirli bir uzmanlığı gerektirdiği ve bir yandan kurslar yoluyla teorik ve daha çok denizde uygulamalı olarak verilmesi gerektiği hususlarının altı çizilmiştir.

Ülkemizde gemiadamlarının eğitimi, mevzuat gereği esas itibarıyla üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı orta eğitim kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları tarafından verilmektedir. Bununla birlikte, Sözleşmede bu eğitimlerin kurslar yoluyla da verilmesi öngörüldüğü için, Tasarı ile gemiadamları eğitimi vermek üzere gerçek veya tüzel kişiliklerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığınca izin verilmesi yönünde hüküm getirilmiştir.

Verilecek eğitimlerin temel unsurlarını öğretim programları ve buna bağlı olarak staj süreleri teşkil etmektedir. Eğitimin esaslı unsurlarını teşkil eden bu hususların yukarıdaki paragrafta belirtilen kurumlara bağlı okullar ve öğretim kurumlarınca kendi mevzuatına göre gerçekleştirmeleri esastır. Ancak, gemiadamları eğitimi vermek üzere Milli Eğitim Bakanlığının izni ile açılan özel öğretim kurumları için ise, sözleşme hükümleri uyarınca öğretim programlarının kendilerince belirlenmesi ve Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü ile Milli Eğitim Bakanlığının onaylanması zorunlu olduğundan Tasarı ile bu yönde hükümler getirilmiştir.

Gemidamlarının eğitim, staj ve sınav aşamalarını başarıyla geçmelerinden sonra hak ettikleri yeterlik seviyesinde belgelendirilmeleri gerekmektedir. Sözleşme gereği gemiadamlarının belgelendirilmeleri ülkemiz yönünden Denizcilik Müsteşarlığının münhasır yetkisinde olduğundan, Tasarıda gemiadamlarının eğitimleri yanında belgelendirilmelerine ilişkin görevin Denizcilik Müsteşarlığına verilmesi hususunda düzenleme getirilmiştir.

STCW Sözleşmesi, taraf ülkelerin Sözleşme hükümleri çerçevesinde verilen eğitimlerin sonucunda yapılacak sınavların, şaibesiz ve adil bir şekilde yapılabilmesi için yine aynı hükümler çerçevesinde belirlenecek sınav sistemi oluşturulması ve denizcilik ve eğitim konularında tecrübe sahibi kişilerden oluşturulan Gemiadamları Sınavları Merkezinin gözetim ve denetiminde yapılmasını öngördüğünden, iç hukukumuz gereği bu merkezin teşkili, görevleri ve mali hususları ile ilgili hükümlerin kanun seviyesinde düzenlenmesi gerekmiştir.

Aynı şekilde, Sözleşmenin I/8 kuralı gereğince; taraf olan ülkelerin gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin işlemlerini, tarafsızlık ve kalite politikası çerçevesinde konuyla ilgili tecrübeli kişilerden oluşan bağımsız bir denetleme kurulu tarafından denetlenmesi ve sonuçlarının IMO'ya rapor edilmesi zorunlu tutulmuştur. Bu raporların incelenmesi neticesinde taraf her ülkenin sonraki yıllar için beyaz listeye alınması veya çıkartılmasına karar verilmektedir. Söz konusu listelerden "kara liste"de yer alan ülkelerin verdiği belgeler ve gemiadamlarının yeterlikleri diğer taraf ülkeler nezdinde büyük oranda geçerliklerini kaybetmekte, bu ülkelerin gemiadamları ve bunların çalıştıkları gemiler diğer taraf ülkelerin limanlarına ya sokulmamakta veya ciddi olarak denetimlerden geçirilmektedir. Bu durum ise kara listedeki bir ülkenin deniz ticaretini ve gemiadamlarının iş bulabilme imkanlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Böyle bir kurulun oluşturulabilmesi için kanuni düzenlemeye ihtiyaç duyulduğundan, Tasarı ile Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulunun oluşturulması da öngörülmektedir.

Söz konusu Sözleşmenin 1 inci maddesinin (2) nolu paragrafında "Taraflar, denizde mal ve can güvenliği ile deniz çevresinin korunması bakımından, gemiadamlarının görevlerine uygun nitelikte olmalarını temin için sözleşmenin tüm olarak uygulanmasını sağlamak üzere bütün kanun, kararname, emir ve yönetmelikleri çıkarmayı ve lüzumlu diğer önlemleri almayı taahhüt eder." hükmü yer almaktadır.

Tasarı, "Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme" hükümlerinden doğan yükümlülüklerimize ve Uluslararası Denizcilik Örgütü uygulamalarına paralel olarak, gemiadamlarının eğitimi ve belgelendirilmesi ile bu faaliyetlerin denetlenmesine ilişkin hususların düzenlenmesi ve söz konusu görevlerin Denizcilik Müsteşarlığı tarafından yürütülmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin esasları belirlemek belgelendirme işlemlerini yapmak Denizcilik Müsteşarlığının görevleri arasına alınmaktadır.

Madde 2- Madde ile, 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye üç madde eklenmektedir.

Ek 9 uncu madde ile; gemiadamları eğitiminin, sadece üniversitelere bağlı fakülteler ve yüksekokullar, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları ile kuruluş amaçları bu alanda eğitim vermek olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığınca verilen izinle açılan özel öğretim kurumlarında verilebileceği hüküm altına alınmaktadır.

Ek 10 uncu madde ile; gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usul ve esasların Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirleneceği, sınavların gerçekleştirilmesi için Gemiadamları Sınav Merkezinin oluşturulması, Merkez tarafından yapılacak harcamaların bu amaçla bütçeye konacak ödenekten karşılanması ve Merkezin teşkili, görevleri ve mali hususlara ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikte düzenleneceği öngörülmektedir.

Ayrıca, gemiadamları eğitimine ilişkin öğretim programlarının ve staj sürelerinin üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarında kendi mevzuatına; kuruluş amaçları bu alanda eğitim vermek olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulmuş olan özel öğretim kurumlarında, Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programına göre gerçekleştirileceği hükme bağlanmaktadır.

Ek 11 inci madde ile, STCW I/8 kuralı gereğince Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu oluşturulması ve bu Kurulun işleyiş esasları düzenlenmektedir.

Madde 3- Madde ile, 3/6/1946 tarihli ve 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kursları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1- Madde ile, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce eğitime başlayan kurumların ve bu kurumlarda öğretim gören öğrenci ya da kursiyerlerin mağdur edilmemesi amacıyla bu Kanun çerçevesinde eğitim verdiklerini belgelendirmeleri halinde öğrenci ya da kursiyerlerin Denizcilik Müsteşarlığınca belgelendirilmeleri öngörülmektedir.

Geçici Madde 2- Madde ile; bu Kanun gereği çıkartılması öngörülen yönetmelikler yürürlüğe konulana kadar, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirme faaliyetlerinin aksamaması için mevcut yönetmeliklerin yürürlüğünün devamının sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 4- Yürürlük maddesidir.

Madde 5- Yürütme maddesidir.

**DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1- 10/8/1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (I) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1) Gemilerin ve gemiadamlarının sicillerini tutmak, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin esasları belirlemek ve gemiadamlarının belgelendirilmesi işlemlerini yapmak."

Madde 2- 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"Gemiadamlarının eğitimi

Ek Madde 9- Gemiadamlarının eğitimi;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları,

b) Kuruluş amaçları gemiadamlarına eğitim vermek olan ve Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Bakanlığının izni ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılan özel öğretim kurumları,

tarafından verilir.

Eğitim ilkeleri ve öğretim programlarına ilişkin esaslar ve belgelendirme

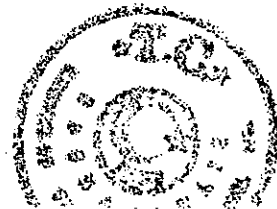
Ek Madde 10- Gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar, Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Gemiadamları sınavları, Gemiadamları Sınavları Merkezi tarafından yapılır. Sınava gireceklerden, miktarı her yıl Denizcilik Müsteşarlığınca belirlenecek sınav ücreti alınır. Tahsil edilen ücretler Denizcilik Müsteşarlığı Merkez Saymanlık hesabına yatırılır. Gemiadamları Sınavları Merkezi tarafından yapılacak harcamalar bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır. Gemiadamları Sınavları Merkezinin oluşturulması, görevleri ve merkezle ilgili her türlü faaliyette görev alacak kişilere ödenecek ücretler, yolluklar ve diğer mali hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Eğitim ve öğretim programları ile staj süreleri, Denizcilik Müsteşarlığının belirlediği asgari programlar ve staj sürelerini karşılamak ve belgelendirilmek kaydıyla;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarında kendi mevzuatlarına,

b) Özel öğretim kurumları tarafından her seviyedeki yeterlik belgesine yönelik verilen eğitimler, Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programına,

göre gerçekleştirilir.

Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu

Ek Madde 11- Gemiadamlarına ilişkin eğitim, öğretim, sınav ve belgelendirme yapan kamu veya özel kurum ve kuruluşları denetlemek, denetleme faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi işlemlerini gerçekleştirmek üzere, Denizcilik Müsteşarlığında Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; bir başkan ve altı üyeden oluşur. Kurul Başkan ve üyeleri; Milli Eğitim Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı ve deniz ticaret odaları ile denizcilik eğitimi veren kamu ve özel öğretim kurumlarının hukuk veya denizcilik alanlarında tecrübeli, en az lisans düzeyinde eğitim almış mensuplarından Denizcilik Müsteşarı tarafından önerilen adaylar arasından Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından seçilir.

Kurul tarafından denetlenecek özel kuruluşlar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetim için denetimin niteliğine göre belirlenecek ücret Denizcilik Müsteşarlığı Merkez Saymanlık Hesabına yatırılır. Kurul tarafından yapılacak harcamalar ile uhdesinde kamu görevi bulunmayan kurul üyeleri ve denetçilerin ücretleri bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır.

Kurul üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ayrıca; fiilen görev yaptıkları her gün için uhdesinde kamu görevi bulunmayanlara (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

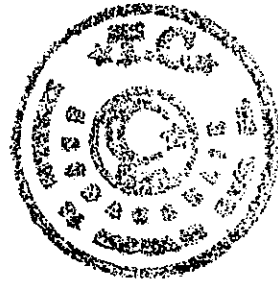
Kurul başkan ve üyelerinin seçimi, görev süreleri ve görevlerinin sona ermesi, denetleme görevini yerine getireceklerin seçimi, görev ve yetkileri, denetlemenin esas ve usulleri, denetleme ücretleri ve diğer giderler, mali hususlarda Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarının tabi oldukları mevzuata göre denetimi ile özel öğretim kurumlarının, Millî Eğitim Bakanlığı ve Denizcilik Müsteşarlığınca ilgili oldukları mevzuat hükümlerine göre denetimine ilişkin hükümler saklıdır.”

Madde 3- 3/6/1946 tarihli ve 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kursları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce eğitime başlayan kurumların, bu Kanun çerçevesinde eğitim verdiklerini belgelendirmeleri halinde öğrenci ya da kursiyerleri Denizcilik Müsteşarlığınca belgelendirilir.

Geçici Madde 2- Bu Kanunda belirtilen yönetmeliklerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar Denizcilik Müsteşarlığınca çıkarılan ve halen yürürlükte bulunan yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

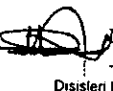
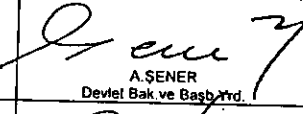

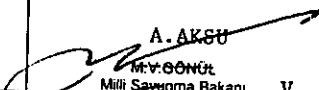
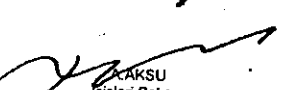

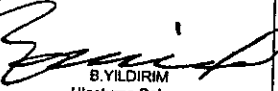
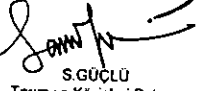

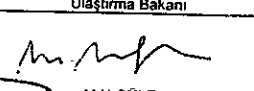

T/ 780

Madde 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 M.A. ŞAHİN Dışişleri Bak.ve Başb.Yrd. V.	 A.ŞENER Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	 B.ATALAY Devlet Bakanı
 A.BABACAN Devlet Bakanı	 M.MAYDIN Devlet Bakanı	 G.AKŞİT Devlet Bakanı	 K.TÜZMEN Devlet Bakanı
 C.ÇİÇEK Adalet Bakanı	 A.AKSU Millî Savunma Bakanı V.	 K.AKSU İçişleri Bakanı	 K.UMUKTAN Maliye Bakanı
 H.CELİK Millî Eğitim Bakanı	 Z.ERCELEK Beyinlük ve İskan Bakanı	 R.AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B.YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S.GÜÇLÜ Tarım ve Köylüşleri Bakanı	 M.BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos.Güv.Bakanı	 R.GÜŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H.GÜLER En ve Tab.Kay.Bakanı
 E.MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O.PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

dosya No.

71-7000
1658